

Sygn. akt I NKRS 156/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lutego 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ewa Stefańska (przewodniczący)

SSN Paweł Czubik (sprawozdawca)

SSN Grzegorz Żmij

w sprawie z odwołania A. F.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z 14 lipca 2021 r.
w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na
stanowisku sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w [...], ogłoszonym
w Monitorze Polskim z 2021 r., poz. 13,

z udziałem M. P. K.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 2 lutego 2022 r.,

**uchyla zaskarżoną uchwałę i przekazuje sprawę Krajowej
Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania**

UZASADNIENIE

Krajowa Rada Sądownictwa (dalej także: „KRS”, „Rada”) uchwałą nr (...) /2021 z 14 lipca 2021 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w (...), ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2021 r., poz. 13,

na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. z 2021 r., poz. 269, dalej: „u.KRS”), postanowiła przedstawić Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej (dalej: „Prezydent RP”) wniosek o powołanie M.K. (dalej także: „Uczestnik”) do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w (...) (pkt 1) oraz nie przedstawić Prezydentowi RP wniosku o powołanie A.F. (dalej także: „Skarżący”, „Odwołujący”) do pełnienia urzędu na tym stanowisku (pkt 2).

W uzasadnieniu uchwały wskazano, że na jedno wolne stanowisko sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w (...), ogłoszone w Monitorze Polskim z 2021 r. pod poz. 13, zgłosili się: A.F.- sędzia Sądu Okręgowego w B. oraz M. K. - sędzia Sądu Rejonowego w G.

Z uzasadnienia uchwały wynika, że w celu przygotowania sprawy do rozpatrzenia Przewodniczący Rady wyznaczył zespół i zawiadomił Ministra Sprawiedliwości o jego powołaniu. Minister Sprawiedliwości nie przedstawił opinii w trybie art. 31 ust. 2b u.KRS.

Podczas głosowania na posiedzeniu 12 lipca 2021 r. członkowie zespołu KRS przyjęli stanowisko o rekomendowaniu KRS na jedno wolne stanowisko sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w (...) A.F. (A.F. uzyskał 3 głosy „za”, przy braku głosów „przeciw” i „wstrzymujących się”, zaś M.K. - 1 głos „przeciw”, przy 2 głosach „wstrzymujących się” i braku głosów „za”). W ocenie zespołu, Odwołujący posiada wieloletnie doświadczenie orzecznicze zarówno na szczeblu sądu rejonowego, okręgowego, jak i sądu apelacyjnego. Uzyskał także bardzo dobrą ocenę kwalifikacji oraz poparcie Kolegium Sądu Apelacyjnego w (...). Według zespołu, to zatem kandydatura A.F. wypełnia w odpowiednim stopniu kryteria, o których mowa w art. 35 ust. 2 u.KRS, do przedstawienia z wnioskiem o powołanie na wolne stanowisko sędziego sądu apelacyjnego.

Z przedstawionego w uzasadnieniu uchwały opisu sylwetki Odwołującego wynika, że urodził się 26 września 1973 r. w O. W 1997 r. ukończył wyższe studia prawnicze na Uniwersytecie (...) w T. z oceną bardzo dobrą. Po odbyciu, w latach 1997-1999, aplikacji sądowej, we wrześniu 1999 r. złożył egzamin sędziowski z oceną bardzo dobrą. Decyzją Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 października 1999 r. został mianowany asesorem sądowym w Sądzie Rejonowym w G. Do 31

stycznia 2000 r. powierzone obowiązki orzecznicze wykonywał w I Wydziale Cywilnym, od 1 lutego do 31 maja 2000 r. równocześnie w VIII Wydziale Cywilno-Karnym i (...) Zamiejscowym Wydziale Cywilno-Karnym z siedzibą w R., a od 1 czerwca 2000 r. ponownie w (...) Wydziale Cywilnym. Postanowieniem Prezydenta RP z 28 stycznia 2002 r. został powołany do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w G. Decyzją Ministra Sprawiedliwości z dniem 1 czerwca 2002 r. został przeniesiony, na własny wniosek, na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w B., w którym orzekał w (...) Wydziale Grodzkim, następnie w (...) Wydziale Gospodarczym oraz (...) Wydziale Gospodarczym Krajowego Rejestru Sądowego. Od 1 stycznia 2007 r. do 13 listopada 2011 r. pełnił funkcję Zastępcy Przewodniczącego (...) Wydziału Gospodarczego Sądu Rejonowego w B. W 2009 r. ukończył studia podyplomowe w zakresie ekonomii, finansów i zarządzania w postępowaniu upadłościowym, zorganizowane przez Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie Szkoły Głównej [...] w W., z wynikiem bardzo dobrym. Od 14 listopada 2011 r. do 28 marca 2012 r. pełnił funkcję Zastępcy Przewodniczącego (...) Wydziału Gospodarczego Krajowego Rejestru Sądowego Sądu Rejonowego w B. W latach 2012-2016, na mocy decyzji Prezesa Sądu Okręgowego w B. i Prezesa Sądu Apelacyjnego w (...), był wielokrotnie delegowany do pełnienia obowiązków sędziego w (...) Wydziale Gospodarczym Sądu Okręgowego w B. Od 25 lutego 2013 r. do 24 lutego 2016 r. pełnił funkcję Przewodniczącego (...) Wydziału Gospodarczego Krajowego Rejestru Sądowego Sądu Rejonowego w B., Na podstawie decyzji Ministra Sprawiedliwości, od 1 marca 2016 r. orzekał w pełnym wymiarze w ramach delegacji w Sądzie Okręgowym w B., pełniąc obowiązki w (...) Wydziale Gospodarczym tego Sądu. Postanowieniem Prezydenta RP z 9 stycznia 2017 r. został powołany do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w B. Orzeka nadal w (...) Wydziale Gospodarczym. Od 1 września 2020 r. pełni również funkcję Przewodniczącego tego Wydziału. W latach 2018-2020 był kilkakrotnie delegowany do pełnienia obowiązków sędziego w Sądzie Apelacyjnym w (...) Orzekał w ramach jednodniowych delegacji w (...) Wydziale Cywilnym. Skarżący uczestniczył w licznych szkoleniach zawodowych, zorganizowanych między innymi przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury.

W opinii kwalifikacyjnej, sporządzonej przez sędziego Sądu Apelacyjnego w (...), stwierdzono, że Odwołujący jest dobrym kandydatem na stanowisko sędziego sądu apelacyjnego. W opinii podkreślono, że orzecznictwo kandydata stoi na bardzo dobrym poziomie. W ocenianym okresie Odwołujący orzekał zarówno w sądzie pierwszej, jak i drugiej instancji. Według Opiniującego, analiza orzeczeń wydanych w sprawach, w których kandydat był sędzią sprawozdawcą, pozwala stwierdzić, że posiada bardzo dobrą wiedzę prawniczą oraz umiejętność dokonywania właściwej interpretacji przepisów prawa materialnego i procesowego oraz stosowania ich w praktyce orzeczniczej, także sądu drugiej instancji. Posiada rozległą wiedzę prawniczą, z powodzeniem wykorzystywaną w pracy orzeczniczej, bardzo dobrą znajomość zarówno przepisów prawa, jak i orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz poglądów doktryny, które adekwatnie powołuje w uzasadnieniach orzeczeń. Zdaniem Opiniującego, Odwołujący poprawnie wykorzystuje zasady doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania, ma dobre kompetencje językowe, co przekłada się na treść i formę sporządzanych uzasadnień orzeczeń. Uzasadnienia wyroków, sporządzone przez Odwołującego, były bardzo wnikliwe i uwzględniały specyfikę, wynikającą z orzekania w sądzie pierwszej instancji, jak i orzekania w sądzie odwoławczym. Zawarte w uzasadnieniach rozważania prawne wykazywały się wysokim poziomem wiedzy prawniczej i umiejętnością właściwego powoływania przepisów prawa materialnego, stanowiących podstawę rozstrzygnięcia, zwłaszcza, że zakres stosowanego przez niego prawa nie ograniczał się tylko do Kodeksu cywilnego, ale także wymagał stosowania wielu ustaw regulujących inne dziedziny prawa. Argumentacja była wspierana bogato przywołanym orzecznictwem Sądu Najwyższego, sądów powszechnych oraz poglądami doktryny. Uzasadnienia zawierały też pełne uzasadnienie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego, ze szczegółowym rozliczeniem matematycznym. W orzeczeniach, w których dochodziło do uchylecia zaskarżonego wyroku czy postanowienia, wytyczne co do dalszego postępowania przed sądem pierwszej instancji były prawidłowe, wyczerpujące i adekwatne do stwierdzonego przy rozpoznaniu apelacji/zażalenia naruszenia prawa procesowego i materialnego. W opinii kwalifikacyjnej podkreślono nadto, że Odwołujący jest osobą kulturalną, co do której nie było

zastrzeżeń dotyczących jego zachowania tak w służbie, jak i poza nią. Odpowiada powadze sprawowanego urzędu. Sposób formułowania wypowiedzi na rozprawach, przy wydawaniu orzeczeń, jak i ich uzasadnianiu ustnym świadczą o dużym opanowaniu przez Skarżącego umiejętności przekazywania własnej argumentacji.

Z przedstawionego w uzasadnieniu uchwały opisu sylwetki Uczestnika wynika, że urodził się w 1979 r. w G. W 2003 r. ukończył wyższe studia prawnicze na Uniwersytecie (...) z oceną bardzo dobrą, uzyskując tytuł magistra. Dodatkowo, w 2006 r. ukończył na Wydziale Nauk Społecznych tego Uniwersytetu studia na kierunku filozofia z oceną bardzo dobrą, uzyskując tytuł magistra. Po odbyciu aplikacji sądowej, we wrześniu 2006 r. złożył egzamin sędziowski z oceną bardzo dobrą. Od 23 października do 31 grudnia 2006 r. pracował w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w G. jako asystent sędziego. Decyzją Ministra Sprawiedliwości został mianowany asesorem sądowym z dniem 1 stycznia 2007 r. w Sądzie Rejonowym w W. Orzekał w (...) Wydziale Cywilnym. Postanowieniem Prezydenta RP z 22 kwietnia 2009 r. został powołany do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w W. Orzekał nadal w (...) Wydziale Cywilnym. W 2010 r. ukończył studia podyplomowe w zakresie prawa cywilnego dla sędziów sądów powszechnych, z wynikiem bardzo dobrym. Decyzją Ministra Sprawiedliwości z dniem 1 listopada 2012 r. został przeniesiony, na własny wniosek, na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w G., w którym orzekał w (...) Wydziale Cywilnym. Na podstawie decyzji Ministra Sprawiedliwości z dniem 1 kwietnia 2015 r. został delegowany do pełnienia obowiązków głównego specjalisty w Departamencie Wykonania Orzeczeń i Probacji Ministerstwa Sprawiedliwości. Z dniem 15 października 2018 r. został przeniesiony do Departamentu Legislacyjnego Prawa Cywilnego, w którym od 31 stycznia 2019 r. powierzono mu obowiązki Naczelnika Wydziału Prawa Cywilnego Procesowego. Uczestnik posiada otwarty przewód doktorski w Instytucie Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk (tytuł rozprawy doktorskiej: „Postępowanie o podział sumy uzyskanej z egzekucji z nieruchomości”). Odbił szereg szkoleń zawodowych. Brał udział w konferencjach naukowych z dziedziny prawa cywilnego (postępowania egzekucyjnego) oraz jest autorem kilku publikacji z tej dziedziny. W latach 2019-2020 prowadził szkolenia dla aplikantów w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury oraz

szkolenia dla sędziów, asesorów sądowych, asystentów sędziów, prokuratorów i asesorów prokuratury z dziedziny postępowania egzekucyjnego. Od 2019 r. jest członkiem Polskiego Towarzystwa Legislacji. W 2020 r. był członkiem Komisji Egzaminacyjnej II stopnia przy Ministrze Sprawiedliwości do rozpatrywania odwołań od wyników egzaminu komorniczego.

Z wyróżniającej oceny kwalifikacji, obejmującej okres delegowania do pełnienia obowiązków w Ministerstwie Sprawiedliwości, sporządzonej przez sędziego Sądu Rejonowego w O. delegowanego do Ministerstwa Sprawiedliwości i pełniącego funkcję Naczelnika, wynika, że Uczestnik prowadzi sprawy obejmujące szerokie spektrum zagadnień. Opracowywane lub akceptowane przez niego pisma są wzorowe pod względem formalnym, zawierają wszechstronne ustosunkowanie się do przedkładanych stanowisk lub zgłaszanych wątpliwości. Uczestnik sporządza pisma w sposób przejrzysty, w klarownym układzie graficznym. Posługuje się poprawną polszczyzną, przedstawiając argumenty w zrozumiałym sposób. Terminowo wywiązuje się z zobowiązań. Cechuje go wysoki poziom posiadanej wiedzy prawniczej oraz bardzo dobra znajomość poglądów doktryny i orzecznictwa. Zdaniem Opiniującej, Uczestnik wykazuje się umiejętnością ukierunkowanej, przemyślanej i konsekwentnej argumentacji prawniczej. Jest dokładny i wnikliwy. Bardzo dobrze radzi sobie z oceną rzeczywistości społecznej i prawnej, dokonując wnikliwych diagnoz, przedstawianych mu do analizy problemów, co przejawia się trafnymi propozycjami ogólnych interpretacji obowiązujących przepisów prawa, względnie projektami rozwiązań o charakterze legislacyjnym. Według Opiniującej, Uczestnik nie powinien mieć tym samym najmniejszych trudności z oceną materiału dowodowego i ustaleń faktycznych dokonanych przez sądy niższej instancji w konkretno-indywidualnych sprawach. Bez większych trudności powinien też przełożyć własne ustalenia na język rozstrzygnięć sądowych. Zdaniem Opiniującej, zważywszy na rolę sądów apelacyjnych w strukturze sądów powszechnych, która wykracza poza kontrolę orzeczeń sądów niższego szczebla, a przejawia się dbałością o zapewnienie jednolitości orzecznictwa na obszarze apelacji, należy uznać, że Uczestnik jest ponadprzeciętnie do tej roli przygotowany, o czym świadczy treść i wysoki poziom merytoryczny opracowywanych przez niego pism, zawierających abstrakcyjną wykładnię obowiązujących przepisów prawa.

Stanowisko takie potwierdza łatwość, z jaką porusza się po rozmaitych gałęziach prawa, jak: prawo cywilne materialne, procesowe (w której to dziedzinie jest cenionym specjalistą), ustrój organów wymiaru sprawiedliwości, jak też prawo administracyjne i podatkowe. W ocenie Opiniującej, Uczestnik daje tym samym rękojmię wykonywania zawodu sędziego sądu apelacyjnego w sposób prawidłowy i na bardzo wysokim poziomie.

Z kolei w opinii kwalifikacyjnej, sporządzonej przez sędziego Sądu Apelacyjnego w (...), mającej charakter negatywny, podkreślono, że Uczestnik orzekał wyłącznie w sądach rejonowych. Okres tego orzekania wraz z asesurą wynosi łącznie 8 lat. Od 6 lat Uczestnik nie wykonuje obowiązków orzeczniczych, będąc delegowany do pełnienia obowiązków administracyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości. Opiniujący wskazał również, że Uczestnik nie orzekał w ogóle w pierwszej instancji w sprawach z zakresu właściwości sądu okręgowego, od których to apelacje rozpoznaje sąd apelacyjny. Poza tym nigdy nie orzekał w sądzie drugiej instancji (nawet okręgowym), czy to w ramach delegacji jednodniowych, czy też delegacji stałych. W konsekwencji, Opiniujący wskazał, że choć przeprowadzona ocena orzecznictwa i pracy Uczestnika w zakresie orzekania na poziomie sądu rejonowego pozwalałaby na sformułowanie opinii pozytywnej z pewnymi zastrzeżeniami, to jeśli chodzi o ocenę kandydata do powołania na stanowisko sędziego sądu apelacyjnego - nie ma on takich kwalifikacji.

W uwagach złożonych do ww. oceny kwalifikacji, sporządzonej przez sędziego Sądu Apelacyjnego w (...), Uczestnik podkreślił, że przed sformułowaniem stanowczej i autorytatywnej opinii o braku posiadania przez niego kwalifikacji do zajmowania stanowiska sędziego sądu apelacyjnego wskazanym byłoby sięgnięcie do publicznie dostępnych prac naukowych jego autorstwa. Umożliwiłoby to rzetelną i aktualną ocenę posiadanej przez niego kultury języka, wiedzy prawniczej, jak też poziomu argumentacji i jej oryginalności, jak również wszechstronności zainteresowań w zakresie różnych gałęzi prawa - wymaganych do rozpoznawania spraw w sądzie apelacyjnym.

Z uzasadnienia uchwały wynika, że zdaniem KRS, zarówno Odwołujący, jak i Uczestnik spełniają wymagania ustawowe, określone w art. 64 § 1 ustawy

z 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2020 r., poz. 2072). Niemniej, po wszechstronnym rozważeniu całokształtu okoliczności sprawy, w tym analizie przebiegu kariery zawodowej i oceny kwalifikacji kandydatów, KRS nie podzieliła stanowiska zespołu i uznała, że Prezydentowi RP zostanie przedstawiony wniosek o powołanie M.K. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w (...) Zdaniem Rady, to Uczestnik jest bowiem kandydatem spełniającym kryteria wyboru w stopniu uzasadniającym przedstawienie Prezydentowi RP do powołania.

Według KRS, o przedstawieniu Prezydentowi RP M.K. zdecydował całokształt okoliczności sprawy, a w szczególności doświadczenie zawodowe, zdobyte zarówno w ramach pracy orzeczniczej, jak i delegacji do pełnienia obowiązków w Ministerstwie Sprawiedliwości, wnioski płynące z wyróżniającej oceny jego pracy i kwalifikacji, aktywne podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez Uczestnika, a także jego działalność naukowo-dydaktyczna.

W uzasadnieniu uchwały podkreślono, że wprowadzie Odwołujący posiada wieloletnie doświadczenie orzecznicze zarówno na szczeblu sądu rejonowego, okręgowego, jak i sądu apelacyjnego oraz uzyskał bardzo dobrą ocenę kwalifikacji. Według Rady, jego doświadczenie zawodowe jest jednak zdecydowanie mniej różnorodne niż doświadczenie Uczestnika, który posiada zarówno doświadczenie orzecznicze, jak i doświadczenie zdobyte w ramach wieloletniej delegacji do pełnienia obowiązków w Ministerstwie Sprawiedliwości. Rada podkreśliła ponadto, że Uczestnik aktywnie podnosi kwalifikacje zawodowe - posiada otwarty przewód doktorski w Instytucie Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk, odbył szereg szkoleń zawodowych, brał udział w konferencjach naukowych z dziedziny prawa cywilnego (postępowania egzekucyjnego) oraz jest autorem kilku publikacji z tej dziedziny. Prowadził także działalność dydaktyczną w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury oraz szkolenia dla sędziów, asesorów sądowych, asystentów sędziów, prokuratorów i asesorów prokuratury z dziedziny postępowania egzekucyjnego, a także jest członkiem Polskiego Towarzystwa Legislacji. Powyższe świadczy o jego wysokiej specjalizacji i wiedzy z dziedziny prawa, przydatnej do pełnienia urzędu sędziego sądu apelacyjnego. Według KRS, powyższe potwierdza również udział kandydata w Komisji Egzaminacyjnej

II stopnia przy Ministrze Sprawiedliwości do rozpatrywania odwołań od wyników egzaminu komorniczego.

Uzasadniając swoje stanowisko, KRS zaznaczyła, że Uczestnik uzyskał wyróżniającą ocenę pracy za okres delegacji do Ministerstwa Sprawiedliwości, stwierdzającą bardzo wysoką przydatność kandydata na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego. W zakresie negatywnej oceny, wystawionej Uczestnikowi przez sędziego Sądu Apelacyjnego w (...) - KRS uwzględniła wyjaśnienia kandydata, zawarte w uwagach do tej oceny, uznając ją za niepełną i wynikającą z okoliczności, że wybrany kandydat pochodzi spoza środowiska sędziowskiego Sądu Apelacyjnego w (...). KRS podzieliła stanowisko M.K., że posiadanie doświadczenia orzeczniczego w sądzie rejonowym nie może być przeszkodą w awansie sędziego na stanowisko sędziego sądu apelacyjnego w sytuacji prowadzenia przez niego pracy naukowej i dydaktycznej z dziedziny prawa oraz odbywania wieloletniej delegacji do Ministerstwa Sprawiedliwości, będącego organem nadzorczym nad sądownictwem powszechnym o ustrojowo ugruntowanej i ważkiej dla wymiaru sprawiedliwości pozycji. Zdaniem KRS, ocena kwalifikacji, stwierdzająca brak przydatności Uczestnika na stanowisko sędziego sądu apelacyjnego, była tym samym przedwczesna i nie uwzględniała szeregu aspektów.

W uzasadnieniu uchwały wskazano, że przy wyborze KRS miała także na uwadze opinię Kolegium Sądu Apelacyjnego w (...) KRS wskazała, że Odwołujący otrzymał wprawdzie większą liczbę głosów „za” tego gremium (podczas głosowania na posiedzeniu 8 czerwca 2021 r. A. J. F. uzyskał 8 głosów „za” oraz 3 głosy „przeciw”, przy braku głosów „wstrzymujących się”, zaś M. K. – 2 głosy „za” oraz 6 głosów „przeciw”, przy 2 głosach „wstrzymujących się”), jednak, zdaniem KRS, za kandydaturą Uczestnika przemawiał fakt, że to M.K. w wyższym stopniu wypełnia kryterium doświadczenia zawodowego niż A.F., a ponadto jest kandydatem spoza środowiska sędziowskiego Sądu Apelacyjnego w (...) W tym względzie Rada uznała, że udzielone A. F. poparcie przez Kolegium Sądu Apelacyjnego w (...) nie mogło mieć waloru decydującego o wyborze jego kandydatury na wolne stanowisko sędziowskie. Rada uwzględniła ponadto, że kandydatura Uczestnika nie została w pełni zdyskredytowana przez to gremium, skoro uzyskał on dwa głosy poparcia.

Powyższe okoliczności spowodowały, że w wyniku głosowania Rady, które odbyło się 14 lipca 2021 r., to Uczestnik uzyskał najwyższą bezwzględną większość głosów (na Odwołującego oddano 10 głosów „za”, przy 8 głosach „wstrzymujących się” i przy braku głosów „przeciw”, zaś na Uczestnika - 11 głosów „za”, przy 8 głosach „wstrzymujących się” i przy braku głosów „przeciw”).

Odwołujący A.F. zaskarżył uchwałę KRS nr (...)/2021 z 14 lipca 2021 r. w całości, zarzucając jej sprzeczność z prawem, polegającą na naruszeniu:

1) art. 37 ust. 1 w zw. z art. 21 ust. 2 u.KRS, poprzez nieprzedstawienie Prezydentowi RP kandydatury Odwołującego, pomimo uzyskania na posiedzeniu KRS bezwzględnej większości ważnie oddanych głosów wymaganych do podjęcia przez KRS uchwały;

2) art. 32 ust. 1 w zw. z art. 7 Konstytucji RP, które gwarantują prawo do równego traktowania przez władze publiczne, działające na podstawie i w granicach prawa;

3) art. 33 ust. 1 u.KRS, poprzez brak wszechstronnego rozważenia sprawy przez KRS;

4) art. 35 ust. 2 u.KRS, poprzez brak uwzględnienia przy wyborze kandydata do objęcia stanowiska sędziego oceny kwalifikacji, doświadczenia zawodowego, w tym doświadczenia w stosowaniu przepisów prawa, publikacji, opinii przełożonych oraz dołączonych do karty zgłoszenia rekomendacji, jak również opinii kolegium właściwego sądu - także poprzez brak podania w tym zakresie konkretnych powodów, dla których KRS odstąpiła od opinii zespołu;

5) art. 42 ust. 1 u.KRS, poprzez sporządzenie uzasadnienia zaskarżonej uchwały bez uwzględnienia ustawowych kryteriów oceny kandydatów (art. 33 ust. 1, art. 35 u.KRS), a przez to w sposób uniemożliwiający dokonanie oceny jej legalności - wobec braku wskazania okoliczności dotyczących każdego z nich z logicznym i wyczerpującym wyjaśnieniem, dlaczego wybrany kandydat spełnia kryteria ustawowe w wyższym stopniu niż Skarżący;

6) art. 60 Konstytucji RP, który gwarantuje prawo dostępu do służby publicznej na jednakowych zasadach.

Wskazując na powyższe, Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonej uchwały w całości i przekazanie sprawy KRS do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na odwołanie KRS wniosła o jego odrzucenie, ewentualnie oddalenie w całości, jako pozbawionego uzasadnionych podstaw.

Uczestnik M.K. również wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 44 ust. 1 zdanie pierwsze u.KRS, uczestnik postępowania może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.

W utrwalonym na tle art. 44 ust. 1 u.KRS orzecznictwie przyjmuje się, że kognicja Sądu Najwyższego do oceny uchwał KRS obejmuje badanie, czy uchwała nie pozostaje w sprzeczności z prawem. Sąd Najwyższy w niniejszym składzie podziela przy tym pogląd, że uchwała KRS w przedmiocie przedstawienia Prezydentowi RP kandydata na stanowisko sędziego podlega kontroli pod kątem legalności i przestrzegania stosownych procedur prawnych oraz poszanowania praw obywateli, w tym wynikających z art. 32 ust. 1 i art. 60 Konstytucji RP zasad równego dostępu do służby publicznej oraz równego traktowania. W praktyce kontrola ta obejmuje w szczególności badanie, czy Rada w odniesieniu do wszystkich uczestników procedury nominacyjnej (kandydatów do objęcia wakującego stanowiska sędziowskiego) zastosowała przejrzyste, racjonalne, a przy tym jednolite i sprawiedliwe kryteria selekcyjne (zob. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z: 7 marca 2017 r., III KRS 3/17; 13 lipca 2017 r., III KRS 17/17).

Kryteria, które Rada powinna uwzględniać przy ocenie danego kandydata zostały zasadniczo określone w art. 35 ust. 2 pkt 1 i 2 u.KRS. Zgodnie z tymi przepisami, przy wyborze należy kierować się przede wszystkim oceną kwalifikacji danego kandydata, a ponadto uwzględniać: 1) doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia, a także 2) opinię kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów. Należy jednocześnie mieć na uwadze, że KRS, w świetle art. 33 ust. 1 u.KRS, jest obowiązana przed podjęciem uchwały

wszechstronnie rozważyć sprawę na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeżeli zostały złożone. Nakaz podjęcia uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy oznacza, że Rada nie może pominąć istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności wynikających z udostępnionej dokumentacji lub wyjaśnień, czy innych zebranych dowodów, ani dokonać ustaleń sprzecznych z tym materiałem, zaś samo rozstrzygnięcie powinno być wynikiem wszechstronnego rozważenia wszystkich aspektów sprawy w sposób, który nie był dowolny (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 26 kwietnia 2012 r., III KRS 11/12; 22 maja 2012 r., III KRS 14/12).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się również, że w przypadku ubiegania się przez kilka osób o wolne stanowisko sędziowskie obowiązkiem KRS jest przede wszystkim wyjaśnienie i konkretne wskazanie w uchwale, jakie kryteria ocenne stanowiły punkt wyjścia przy wyborze najlepszych kandydatów pretendujących do objęcia danego stanowiska sędziego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 13 grudnia 2016 r., III KRS 33/16). Przy czym nie ulega wątpliwości, że zakres rozważań Rady poświęcony analizie ocenianych kandydatur powinien być bardziej pogłębiony w sytuacji, gdy nie podziela ona w tym zakresie stanowiska zespołu członków Rady (tak jak miało to miejsce w przedmiotowej sprawie).

Mając na uwadze powyższe, jako zasadne należy ocenić zarzuty naruszenia art. 42 ust. 1 w zw. z art. 33 ust. 1 i 35 ust. 2 u.KRS dotyczące zaniechania wszechstronnego rozważenia sprawy przez KRS przy zastosowaniu przejrzystych, jednolitych i sprawiedliwych reguł oraz sporządzenia uzasadnienia spornej uchwały w sposób ogólnikowy, uniemożliwiający w istocie weryfikację przyjętych przez KRS kryteriów wyboru.

W spornej uchwale, pomimo powołania się przez KRS na dość ogólne stwierdzenie dotyczące całokształtu okoliczności sprawy, a w szczególności ocenianych łącznie: kwalifikacji kandydatów oraz ich doświadczenia zawodowego, Rada nie wyjaśniła w sposób niebudzący wątpliwości, jakie obiektywne kryteria wyboru w istocie zdecydowały o nieprzedstawieniu Prezydentowi RP wniosku o powołanie Skarżącego do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w (...)

Wprawdzie w uzasadnieniu spornej uchwały Rada wyjaśniła,

że za przedstawieniem kandydatury Uczestnika Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie na ww. stanowisko przemawiało przede wszystkim bogate i bardziej różnorodne (w porównaniu do Skarżącego) doświadczenie zawodowe, zdobyte zarówno w ramach pracy orzeczniczej, jak i delegacji do pełnienia obowiązków w Ministerstwie Sprawiedliwości, wnioski płynące z wyróżniającej oceny jego pracy i kwalifikacji zawodowych, a także aktywne podnoszenie kwalifikacji zawodowych i działalność naukowo-dydaktyczna Uczestnika, co, zdaniem Rady, świadczy o jego wysokiej specjalizacji i wiedzy z dziedziny prawa, przydatnej do pełnienia urzędu sędziego sądu apelacyjnego. Rada pominęła jednak, że z oceny kwalifikacji wynika, że również Skarżący posiada rozległą wiedzę prawniczą oraz umiejętność dokonywania właściwej interpretacji przepisów prawa materialnego i procesowego, jak też stosowania ich w praktyce orzeczniczej, także sądu drugiej instancji. Równocześnie Rada nie wyjaśniła w sposób niebudzący wątpliwości, dlaczego zdyskwalifikowała ustawowe kryterium oceny kandydatów, takie jak poparcie Kolegium Sądu Apelacyjnego w (...), stwierdzając jedynie ogólnikowo, że poziom poparcia środowiska sędziowskiego nie był w spornym postępowaniu nominacyjnym kryterium decydującym o wyborze najlepszego kandydata. Wreszcie, uzasadniając swoje stanowisko, Rada pominęła, że również Skarżący uczestniczył w licznych szkoleniach zawodowych, zorganizowanych między innymi przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury. Zaś w 2009 r. ukończył studia podyplomowe w zakresie ekonomii, finansów i zarządzania w postępowaniu upadłościowym, zorganizowane przez Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie Szkoły Głównej [...] w W., z wynikiem bardzo dobrym. Powyższe przekonuje, że nie tylko Uczestnik, ale również Skarżący stale podnosi swoje kwalifikacje zawodowe.

Sąd Najwyższy w składzie orzekającym w niniejszej sprawie stoi przy tym na stanowisku, że sędziowie, w okresie instytucjonalnego powiązania z Ministerstwem Sprawiedliwości, nie powinni być przedstawiani Prezydentowi RP jako kandydaci do powołania na stanowisko sędziowskie w sądach wyższej instancji, w Sądzie Najwyższym, czy w sądach administracyjnych. Doświadczenie pracy na delegacji w Ministerstwie Sprawiedliwości oczywiście nie może dyskwalifikować sędziego w możliwości awansu. Wręcz odwrotnie, może w przyszłości okazać się dodatkowym atutem, gdyż wskazuje na inną niż

orzecznicza działalność sędziego. Nie może jednak prowadzić do uzasadnionych wątpliwości powiązania awansu z delegacją w Ministerstwie Sprawiedliwości. Awans sędziów do wyższej instancji powinien być możliwy po upływie określonego czasu od zakończenia okresu delegacji do Ministerstwa Sprawiedliwości. Należy podkreślić, że konkursy przeprowadzane są na konkretne stanowiska orzecznicze, tymczasem sędziowie delegowani do Ministerstwa Sprawiedliwości nie mogą łączyć funkcji orzekania z pełnieniem czynności administracyjnych w Ministerstwie (art. 77 § 2b u.s.p.). Nie ma więc interesu wymiaru sprawiedliwości w awansowaniu sędziów, którzy nie będą orzekać.

Powyższe okoliczności nie pozwalają uznać, że dokonana przez Radę w spornej uchwale ocena kandydatury Odwołującego była pełna, a przez to obiektywna. Tym samym zaskarżona uchwała uchyla się spod kontroli sądowej w zakresie jej legalności.

W konsekwencji, wobec zaniechania zastosowania przez Radę w przedmiotowym postępowaniu nominacyjnym jednolitych i obiektywnych kryteriów wyboru, zasadny jest również zarzut naruszenia art. 60 Konstytucji RP. Przedmiotem ochrony wynikającej z art. 60 Konstytucji RP jest przede wszystkim badanie formalnego aspektu dostępu do służby, a więc związanego z przestrzeganiem jednolitych kryteriów i procedur postępowania. Jak słusznie wskazano w orzecznictwie, ochrona sądowa udzielana kandydatowi na określone stanowisko sędziowskie, dokonywana przy uwzględnieniu art. 60 Konstytucji RP, powinna obejmować kontrolę postępowania przed Radą pod względem jego zgodności z prawem, a więc musi być ograniczona do oceny zgodności z prawem zastosowanej w sprawie procedury oceny kandydatury bądź kandydatur i w efekcie przedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie lub odmowy objęcia danego kandydata takim wnioskiem (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 22 listopada 2013 r., III KRS 226/13; 10 października 2019 r., I NO 142/19).

Bez wątplenia stwierdzone ww. uchybienia spornego postępowania nominacyjnego stoją również w sprzeczności z wypływającym z zasady równości nakazem równego, czyli jednakowego traktowania wszystkich adresatów normy prawnej, co oznacza zarówno zakaz dyskryminowania, jak i zakaz faworyzowania takich osób (art. 32 ust. 1 zd. 2 Konstytucji RP).

Z powyższych względów, zdaniem Sądu Najwyższego, celem realizacji wszystkich gwarancji proceduralnych w postępowaniu przed KRS, w tym wynikającego z art. 33 ust. 1 u.KRS nakazu wszechstronnego i obiektywnego rozważenia wszystkich ww. aspektów sprawy, konieczne było uchylene zaskarżonej uchwały i przekazanie sprawy KRS do ponownego rozpoznania.

Wobec konieczności wydania rozstrzygnięcia kasatoryjnego, na obecnym etapie jako przedwczesne należy uznać odniesienie się do pozostałych zarzutów odwołania.

Z powyższych względów, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 u.KRS, orzekł jak w sentencji.

Od wyroku i uzasadnienia wyroku zdanie odrębne złożył SSN Paweł Czubik.